

HÖGSTA DOMSTOLENS BESLUT

Mål nr

meddelat i Stockholm den 9 februari 2017

Ö 5688-15

KLAGANDE

Alektum Group AB, 556331-1678

Box 11108

404 23 Göteborg

Ombud: Advokat PH och jur.kand. HÅ-L

MOTPART

DM

SAKEN

Avvisande av ansökan

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Hovrätten för Västra Sveriges beslut 2015-10-23 i mål Ö 2797-15,

Ö 2799-15 och Ö 2801-15

Hovrättens beslut

se Bilaga

HÖGSTA DOMSTOLENS AVGÖRANDE

Med ändring av hovrättens beslut undanröjer Högsta domstolen tingsrättens avvisningsbeslut.

Målen lämnas tillbaka till tingsrätten för fortsatt behandling.

YRKANDEN I HÖGSTA DOMSTOLEN

Alektum Group AB har yrkat att tingsrättens avvisningsbeslut upphävs.

DM har motsatt sig att hovrättens beslut ändras.

SKÄL

Bakgrund

1. Alektum Group AB ansökte vid Kronofogdemyndigheten om betalningsföreläggande mot DM. Till grund för kraven låg enligt Alektum fyra separata inköp av varor som DM hade gjort från olika företag. Alektum hade förvärvat fordringarna från de ursprungliga borgenärerna.
2. DM bestred ansökningen och Kronofogdemyndigheten överlämnade målet om betalningsföreläggande till Göteborgs tingsrätt. Tingsrätten gjorde bedömningen att målet i själva verket bestod av fyra olika käromål och att dessa enligt rättegångsbalkens regler skulle handläggas som fyra mål. Alektum förelades mot den bakgrunden att betala en tilläggsavgift på 600 kr i vart och ett av målen. Sedan Alektum betalat endast en tilläggsavgift avvisades bolagets ansökan beträffande tre av kraven. Hovrätten har fastställt tingsrättens avvisningsbeslut.

Frågan i målet

3. Frågan i Högsta domstolen är om en eller fyra tilläggsavgifter ska tas ut i ett fall som det aktuella.

Mål om betalningsföreläggande och överlämnande av sådana mål till tingsrätt

4. Vid sidan av möjligheten att genom ansökan om stämning väcka talan i domstol med yrkande om att någon ska fullgöra en betalningsförpliktelse finns enligt lagen (1990:746) om betalningsföreläggande och handräckning en möjlighet att ansöka om betalningsföreläggande vid Kronofogdemyndigheten. Handläggningen där är summarisk och syftar i princip endast till att kontrollera om svaranden har någon invändning mot sökandens krav. Om svaranden bestrider en ansökan, ska målet efter begäran från sökanden överlämnas till tingsrätt (33 och 36 §§). Även i de fall där bestridande inte sker och utslag därför meddelas kan målet komma att överlämnas till tingsrätt. Det sker då efter att svaranden har ansökt om återvinning (54 §).

5. Enligt 60 § betalningsföreläggandelagen ska, i mål som Kronofogdemyndigheten har överlämnat till tingsrätt, talan anses väckt när ansökan om betalningsföreläggande kom in till myndigheten. De av sökanden ingivna handlingarna ska anses som stämningsansökan och stämning anses utfärdad när rätten förordnar om målets handläggning. I tingsrätten sker handläggningen enligt rättegångsbalkens bestämmelser om rättegången i tvistemål (prop. 1989/90:85 s. 71).

Ansökningsavgift och tilläggsavgift

6. I mål om betalningsföreläggande tas en ansökningsavgift på 300 kr ut av Kronofogdemyndigheten (1 § förordningen, 1992:1094, om avgifter vid

Kronofogdemyndigheten). Enligt 2 § första stycket förordningen (1987:452) om avgifter vid de allmänna domstolarna (avgiftsförordningen) ska en ansökningsavgift betalas av den som inleder ett mål eller ärende. Av en bilaga till förordningen framgår att ansökningsavgiften är 900 kr för tvistemål där 1 kap. 3 d § första stycket rättegångsbalken ska tillämpas (s.k. förenklade tvistemål) och 2 800 kr för andra tvistemål.

7. Enligt 4 a § avgiftsförordningen ska en tilläggsavgift tas ut när ett mål om betalningsföreläggande har överlämnats till en domstol. Tilläggsavgiften är 600 kr i de fall reglerna om förenklade tvistemål ska tillämpas och 2 500 kr för andra tvistemål. Avgiften tas ut av den som har inlett målet vid Kronofogdemyndigheten (2 § andra stycket avgiftsförordningen).

8. Om en ansökan om stämning görs utan att någon ansökningsavgift betalas ska domstolen, efter det att käranden har förelagts att komplettera bristen, avvisa ansökningsavgiften, se 42 kap. 3 och 4 §§ rättegångsbalken. Av 61 a § betalningsföreläggandelagen framgår att det som sägs i dessa bestämmelser också ska gälla om ett mål har överlämnats till en tingsrätt med stöd av 36 eller 54 § i lagen.

9. När mål inleds – vid Kronofogdemyndigheten eller tingsrätt – kan frågan uppkomma om ett eller flera mål ska anses föreligga när det gäller skyldigheten att betala avgift. Den frågan kan också, såsom här är fallet, aktualiseras i samband med att ett mål om betalningsföreläggande har överlämnats till tingsrätt. För mål som inleds vid domstol ska principerna om vad som ska anses utgöra ett käromål och bestämmelserna om förening av mål i 14 kap. rättegångsbalken beaktas vid bedömningen. Och det gäller särskilt föreskrifterna om att flera käromål i vissa fall ska handläggas i en rättegång (se 14 kap. 1 och 2 §§ rättegångsbalken).

10. Några särskilda bestämmelser om vad som ska anses utgöra ett eller flera mål finns inte i betalningsföreläggandelagen. I förarbetena till lagen uttalas emellertid att en ansökan om betalningsföreläggande bör få omfatta en borge-närs samtliga fordringar på en gäldenär oavsett om fordringarna stöder sig på samma grund eller ej (prop. 1989/90:85 s. 54). Detta medför att en sådan ansökan kan innehålla flera käromål i rättegångsbalkens mening utan att någon närmare prövning har gjorts av sambandet mellan fordringarna.

Finns det förutsättningar att ta ut mer än en tilläggsavgift när ett mål om betalningsföreläggande har överlämnats till tingsrätt?

11. Som har berörts anges i 4 a § avgiftsförordningen att en tilläggsavgift ska betalas för ett mål eller ärende som har överlämnats till en domstol. Avgiften ska betalas när målet har överlämnats. Det går inte att utifrån ordalydelsen dra någon bestämd slutsats när det gäller frågan om bestämmelsen medger att tingsrätten beslutar att ta ut mer än en tilläggsavgift för det mål om betalningsföreläggande som har överlämnats. Ordalydelsen ger dock närmast stöd för att det är fråga om en tilläggsavgift som är kopplad till just det mål som har överlämnats.

12. Även det som anges i 2 § andra stycket avgiftsförordningen stöder i någon mån en sådan tolkning av bestämmelsen i 4 a §. Där anges att en tilläggsavgift ska betalas av den som har inlett målet vid Kronofogde-myndigheten, något som tyder på en koppling mellan det mål som har handlagts hos myndigheten och den tilläggsavgift som tas ut efter ett överlämnande.

13. Vid bedömningen av om en eller flera tilläggsavgifter ska tas ut i den nu aktuella situationen bör viss vikt läggas också vid att det rör sig om avgifter som enskilda ska betala till det allmänna.

Sammanfattande slutsatser

14. Med hänvisning till det nu anförda kan 4 a § avgiftsförordningen inte anses ge stöd för att mer än en tilläggsavgift tas ut för det mål om betalningsföreläggande som har överlämnats. Tingsrättens prövning avser således endast att bestämma avgiftens storlek med utgångspunkt från yrkandena i målet om betalningsföreläggande (jfr 1 kap. 3 d § tredje stycket rättegångsbalken). Det förhållandet att tingsrätten med tillämpning av principerna om vad som utgör ett käromål och reglerna om förening av mål kan komma att göra bedömningen att det mål som har överlämnats ska handläggas som flera tvistemål påverkar inte frågan om tilläggsavgift.

15. Den nu redovisade bedömningen innebär att det inte har funnits grund för domstolarna att meddela avvisningsbesluten. Hovrättens beslut ska därför ändras och tingsrättens beslut undanröjas. Målen ska lämnas tillbaka till tingsrätten för fortsatt behandling.

I avgörandet har deltagit: justitieråden Gudmund Toijer, Ella Nyström,
Lars Edlund, Anders Eka (referent) och Stefan Johansson
Föredragande justitiesekreterare: Andreas Löf